

(pieczęć jednostki organizacyjnej)

KARTA PRZEDMIOTU

1) Nazwa przedmiotu: Technologie informacyjne w pomiarach i sterowaniu	2) Kod przedmiotu:			
3) Karta przedmiotu ważna od roku akademickiego: 2018/2019				
4) Forma kształcenia: studia stacjonarne				
5) Poziom kształcenia: studia drugiego stopnia				
6) Kierunek studiów: AUTOMATYKA I ROBOTYKA (WYDZIAŁ AEI)				
7) Profil studiów: ogólnoakademicki				
8) Specjalność: SYSTEMY POMIAROWE I INFORMACYJNE				
9) Semestr: 2				
10) Jednostka prowadząca przedmiot: Instytut Automatyki (RAu1)				
11) Prowadzący przedmiot: Dr inż. Szymon Ogonowski				
12) Przynależność do grupy przedmiotów: przedmioty specjalnościowe				
13) Status przedmiotu: obieralny w ramach modułu				
14) Język prowadzenia zajęć: polski				
15) Przedmioty wprowadzające oraz wymagania wstępne: Przedmioty wprowadzające: Podstawy automatyki, Teoria sterowania, Dynamika procesów, Bazy danych, Internet technologies, Programowanie obliczeń komputerowych, Programowanie obiektowe, Sterowniki i sieci przemysłowe, Elementy systemów SCADA, Identyfikacja procesów, Metody numeryczne.				
16) Cel przedmiotu: Celem przedmiotu jest między innymi zaznajomienie studentów z ideą Przemysłu 4.0 oraz przygotowanie do umiejętnego wyboru narzędzi z zakresu technologii informacyjnych i informatyki przemysłowej do implementacji wielopoziomowych systemów kontrolno-pomiarowych. Wykład oferować będzie przegląd najnowszych rozwiązań przemysłowych jednak skupiać się będzie przede wszystkim na przedstawieniu najważniejszych zasad związanych z doбором odpowiednich narzędzi dla poszczególnych zadań systemu sterowania. Nabyta w trakcie wykładu wiedza będzie weryfikowana w sposób praktyczny podczas zajęć laboratoryjnych, z których każde dedykowane będzie kolejnym etapom wykorzystania informacji w hierarchicznych układach kontrolno-pomiarowych.				
17) Efekty kształcenia:¹				
Nr	Opis efektu kształcenia	Metoda sprawdzenia efektu kształcenia	Forma prowadzenia zajęć	Odniesienie do efektów dla kierunku studiów
1.	Zna praktyczne aspekty akwizycji, przetwarzania oraz archiwizowania danych pomiarowych	EP	WM	K_W04
2.	Rozumie rozdział funkcjonalny i przestrzenny elementów układów kontrolno-pomiarowych	EP	WM	K_W14
3.	Zna wytyczne i potrafi określić właściwości systemu kontrolno-pomiarowego zgodnego z ideą Przemysłu 4.0	EP	WM	K_W20
4.	Potrafi poprawnie zebrać i wstępnie przetworzyć dane pomiarowe, korzystając także z metodologii soft-sensing	CL	WM, L	K_U12
5.	Potrafi implementować algorytmy sterowania w układach cyfrowych	CL	WM,L	K_U07
6.	Potrafi ocenić poprawność działania pętli regulacji i zaimplementować narzędzie automatycznej oceny	CL, EP	WM, L	K_U09
7.	Potrafi zaprojektować system ekspertowy na potrzeby układu sterowania	CL	L	K_U22
8.	Potrafi sporządzić raport z wykonanych prac wraz z uzasadnieniem otrzymanych rezultatów	CL, OS	L	K_U03

¹ należy wskazać ok. 5 – 8 efektów kształcenia

18) Formy zajęć dydaktycznych i ich wymiar (liczba godzin)

Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
30		30		

Treści kształcenia: (oddzielnie dla każdej z form zajęć dydaktycznych W./Ćw./L./P./Sem.)

Wykład

Celem wykładu jest zaznajomienie studentów z przepływem informacji w systemach kontrolno-pomiarowych oraz zasadami przetwarzania tych informacji w hierarchicznych systemach sterowania z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi programistycznych. Całość tematyki omawiana będzie w kontekście idei Przemysłu 4.0 oraz zastosowań IoT w systemach sterowania. Przedstawione zostaną założenia i konkretne rozwiązania (case study) nawiązujące do ww. idei. Zagadnienia poruszane na wykładzie dotyczyć będą rozdziału przestrzennego i funkcjonalnego elementów systemu sterowania z uwzględnieniem układu hierarchicznego i rozproszonego. Poruszane będą zagadnienia metod poprawnej akwizycji i wstępnego przetwarzania danych pomiarowych, ich archiwizacji, kompresji, dostępności oraz bezpieczeństwa przechowywania. Przedstawione zostaną metody związane z zastosowaniem fuzji danych i tworzeniem wirtualnych czujników (soft sensors). Omówione zostaną założenia i standardy przemysłowe dotyczące integracji systemów kontrolno-pomiarowych oraz zagadnienia związane z komunikacją sieciową w kontekście struktury hierarchicznej. Część dotycząca praktycznych aspektów implementacji algorytmów sterowania dotyczyć będzie dedykowanych rozwiązań dla warstwy sterowania bezpośredniego, nadrzędnego i optymalizującego. Przedstawione zostaną rozwiązania oraz algorytmy dla warstwy zarządzania produkcją. Omówione zostaną także zagadnienia związane z wykorzystaniem sztucznej inteligencji w systemach sterowania, takich jak sieci neuronowe, systemy samouczące oraz systemy ekspertowe.

Laboratorium

1. Problematyka zbierania i wstępnego przetwarzania rzeczywistych danych pomiarowych
2. Metodologia *soft-sensing* oraz fuzja danych
3. Zdalna akwizycja i prezentacja danych
4. Implementacja regulacji bezpośredniej
5. Sterowanie nadrzędne – kontrola jakości działania pętli regulacji
6. Zadanie optymalizacji produkcji
7. Sztuczna inteligencja w sterowaniu

19) Egzamin: tak**20) Literatura podstawowa:**

- Piotr Tatjewski: Sterowanie zaawansowane obiektów przemysłowych: struktury i algorytmy, Akademicka Oficyna Wydawnicza Exit, 2002
- T. P. Zieliński: Cyfrowe przetwarzanie sygnałów. Od teorii do zastosowań. Wydawnictwa Komunikacji i Łączności, Warszawa 2005.
- Z. Bubnicki: Teoria i algorytmy sterowania. PWN, Warszawa 2006
- Fortuna, L., Graziani, S., Rizzo, A., Xibilia, M.G.: Soft Sensors for Monitoring and Control of Industrial Processes, Advances in Industrial Control, Springer, 2007
- L. Rutkowski: Metody i techniki sztucznej inteligencji. PWN, Warszawa, 2006

21) Literatura uzupełniająca:

- Legierski T., Kasprzyk J., Wyrwał J., Hajda J.: Programowanie Sterowników PLC. Wyd. Prac. Komp. J. Skalmierskiego, Gliwice, 2008 (II wyd.).
- F. Rossi, P. Van Beek, T. Walsh "Handbook of constraint programming",

22) Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów kształcenia

Lp.	Forma zajęć	Liczba godzin kontaktowych / pracy studenta
1.	Wykłady	30/10
2.	Ćwiczenia	0/0
3.	Laboratorium	30/45
4.	Projekt	0/0
5.	Seminarium	0/0
6.	Inne	10/15
Suma godzin:		70/70

23. Suma wszystkich godzin:	140
24. Liczba punktów ECTS ²:	5
25. Liczba punktów ECTS uzyskanych na zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego:	2
26. Liczba punktów ECTS uzyskanych na zajęciach o charakterze praktycznym (laboratoria, projekty, ćwiczenia):	3
27. Uwagi:	

Zatwierdzono:

.....
(data i podpis prowadzącego)

.....
(data i podpis Dyrektora/Kierownika podstawowej
lub międzywydziałowej jednostki organizacyjnej)

---

² 1 punkt ECTS – 25-30 godzin pracy student